

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. május 14.

TÁRSADALOMISMERET

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A vizsgázó teljesítményének értékelésére nem lehet hatással, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli az esszé és esetelemzés megoldásának lehetséges tartalmi összetevőit. Az ettől eltérő jó megoldást is el kell fogadni.

A dolgozatot piros színű tollal kell javítani és a tanári gyakorlatnak megfelelően jelölni a súlyosabb helyesírási, nyelvhelyességi stb. hibákat.

A feladatok alatt található négyzetben az elérhető maximális pontszám van feltüntetve, az értékelő a mellette lévő üres négyzetbe írja az általa megállapított pontszámot.

Egyes esszéfeladatoknál a tanuló két téma közül választhat, de csak az egyik kidolgozásáért jár pont. Ha tévedésből mindkét feladatot megoldja a vizsgázó, és nem jelöli áthúzással, melyiket értékeljék, az érettségi dolgozatot javító tanár dönti el, hogy melyik feladat kidolgozásáért jár több pont, és azt veszi figyelembe.

Ha bármely feladat értékelésénél a témataartás-kompetenciát nulla ponttal értékeli a javító, azaz úgy ítéli meg, hogy a vizsgázó nem a megfogalmazott feladatot oldotta meg, a feladat egészének értékelése nulla pont, más kompetenciára vagy szempontra nem adható pont.

Egyes feladatoknál a könnyebb differenciálás érdekében a feladat részpontszámainak összegét osztani kell kettővel.

Előfordulhat, hogy a fél pontok megítélése miatt a vizsgázó összpontszáma nem lesz egész szám. Ebben az esetben kerekíteni kell. A kerekítést nem feladatonként, hanem a feladatonként elért pontok összeadása után kell elvégezni a végső pontszám megállapításához!

Az értékelő tanár a javítás, értékelés után kitölti a vizsgázó összpontszámát tartalmazó táblázatot.

I. rész

Társadalomismeret és jelenismeret

1. Esszé

Szempontok, kompetenciák	A) Az olvasni tudás szerepe és problémái a digitális korban	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A válasz valóban az olvasás digitális korban betöltött szerepére és annak problémáira fókuszál.	2
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	Korunkban az írás-olvasás terén paradigmaváltás zajlik. Hasonlóan az írás elterjedésének időszakához, amikor az írásról tartották azt, hogy elsilányítja az emlékezetet. Az olvasni tudás szerepe ma is nagyon fontos, de tartalma változik/változott. A virtuális térben szinte senki sem olvas, legalábbis a hagyományos értelemben nem, vagyis nem olvas „egy ültő helyében” hosszabb szövegeket. A weboldalakat látogatók egy-két oldalt néznek meg, és legalább az 50 százalékuk soha nem tér vissza az adott oldalra, mert az új felkeresését preferálja. Egy-egy látogatás legfeljebb néhány percig tart, és a cikkekre ugyanilyen rövid idő jut. Így csak a rövidebb írásoknak van jó esélyük arra, hogy el is olvassák őket. A hosszabb cikkeket későbbi elolvasás céljából sokan letöltik ugyan, de digitális formában szinte soha nem olvassák el. Az internetes böngészéskor az agyat egyidejűleg számos inger éri, hiszen a weboldal szerkesztője mindenképpen meg akarja ragadni az olvasó figyelmét, így az olvasás felszínessé válik. Az internetező mindig siet. Olvasására a kapkodás jellemző, mivel arra törekszik, hogy a legrövidebb idő alatt a legtöbb információhoz jusson. Ezáltal azonban a megszerzett ismerete nem mélyül el. A hagyományos médiumoknál a befogadás sorrendje meghatározott, míg a digitalizált szöveg olvasásakor a folyamatos lapozás miatt ez nem valósul meg.	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a digitális kor olvasási problémáival kapcsolatban. Használja a paradigmaváltás, az elektronikus könyvtár, e-book, hangoskönyv, a digitális bennszülött stb. kifejezéseket.	3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. A vizsgázó ír ezzel kapcsolatos saját tapasztalatairól, és a kérdést a szocializációs folyamat oldaláról is megközelíti.	3

Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és indokolja is azt. Életszerű példákat hoz. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből megismert mintát említ.	2
Összesen		15

Szempontok, kompetenciák	B) A hatalmi ágak elválasztásának elve	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A tanuló válaszában valóban a hatalmi ágak szétválasztásának problémakörére fókuszál.	2
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	<p>A vizsgázó a feleletében lényeges elemeket emel ki. A hatalmi ágak szétválasztásának célja korábban az volt, hogy általa megakadályozzák az önkényuralom kialakulását, mára pedig a demokratikus berendezkedés és hatalomgyakorlás elengedhetetlen feltétele lett. A hatalommegosztás alkotmányos alapelv. Eszerint a törvényhozó hatalom (választott parlamenti képviselők), a végrehajtó hatalom (a kormány), a bírói hatalom (független bíróság) hatásköreit intézményi és személyi vonatkozásban is el kell különíteni egymástól. Az ágak szétválasztásának fontos eleme a kölcsönös függőség és ellenőrzés, amelyek ellensúlyként és fékként működhetnek. Ez a klasszikus hatalommegosztás az amerikai prezidenciális (elnöki) rendszerben érvényesül leginkább, a többi modern demokráciában azok egyértelmű szétválasztása gyakran kevésbé biztosított.</p> <p>A hatalommegosztás másik módja lehet a törvényhozás két kamarára osztása, amelyek törvényalkotási funkcióikban és választóikat tekintve is különböznek. A kétkamarás parlament képviselői másra és mástól kapnak mandátumot. Ilyen például alsó- és felsőház vagy a képviselőház és a szenátus elkülönítése. Magyarországon egykamarás országgyűlés működik.</p> <p>A hatalommegosztás harmadik módja lehet a föderalizmus (=szövetségi államrendszer), azaz a szövetségi és a tartományi szintű hatalmi szervek szétválasztása. Ilyen föderális szerkezetű állam például az USA, Németország, Ausztria vagy Svájc.</p>	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a hatalommegosztás elvéről. Használja az alkotmányos alapelv, a törvényhozói (törvényalkotói), a végrehajtói, a bírói hatalom, a kölcsönös	3

használata	függőség, az ellenőrzés, a fékek és ellensúlyok stb. kifejezéseket.	
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. Például a vizsgázó megközelítheti a kérdést magyarországi, európai uniós, esetleg más országok hatalommegosztásának gyakorlata felől.	3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és indokolja is azt. Életszerű példákat hoz. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből megismert mintát említ.	2
Összesen		15

2. Elemzés

Szemponatok, kompetenciák	Fair trade (méltányos kereskedelem)	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A vizsgázó valóban a címben jelölt témáról ír.	1
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	<p>A fair trade névvel illetett áru előállítás, a vele kapcsolatos kereskedelem olyan tevékenység, amely megfelel bizonyos alapvető munka- és emberi jogi követelményeknek. A fair trade arra törekszik, hogy a termelők az elvégzett munkáért annyi árat/bért kapjanak, amennyi fedezi számukra a fenntartható termelés/kereskedés költségeit. Támogatja a környezetbarát tevékenységet, az egészségre nem káros termelési módszereket.</p> <p>A fair trade-nek való megfelelést a minősítő szervezetek rendszeresen ellenőrzik, a minősített termelők és kereskedők marketingcélokra használhatják a minősítő szervezet logóját. A fair trade-del kapcsolatos társadalmi magatartás a szolidaritás, ami a társadalomtudományokban kölcsönös segítségvállalást jelent. Annak felismerését, hogy az egyén a közösség része, élete és tevékenysége során a közösség számára előnyöket nyújt, és tőle támogatást kap.</p> <p>A szolidaritás adja azt az erkölcsi keretet, amely túllép az önérdéken, és széles körben elfogadottá teszi az esélyegyenlőségre törekvés eszméjét. Az átértett társadalmi felelősségvállalás ad alapot a társadalom kohéziójához.</p> <p>A szolidaritás fogalma a modernitás terméke, de a szó jelentése az emberek együttélésében ősidőktől fogva megtapasztalható. A fogalom többször kapott fontos szerepet a történelemben. Pl.: a kereszténység szolidaritást, felebaráti szeretetet hirdet, és azt erénynek tartja; vagy a</p>	3

	francia forradalom egyik jelszava, a testvériség többnyire így értelmezhető.	
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a fair trade-del és a társadalmi szolidaritással kapcsolatban. Használja például a méltányos termelés, a tisztességes kereskedelem, a megfelelő bér, a társadalmi felelősségvállalás stb. fogalmakat.	2
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. Például ír a közösség felelőségéről abban, hogy lehetővé váljon a fair trade minősítéssel, logóval ellátott termékek forgalmazása, és megemlíti az egyének kezdeményezését is (pl.: Tudatos Vásárlók Egyesülete).	1
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt. Életszerű példákat hoz. Említ a médiából vagy saját környezetéből megismert példákat is.	1
	Összesen	10

3. Forráselemzés

Szempontok, kompetenciák	Környezetvédelmi termékdíj	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
A feladat megértése, tématarítás	A vizsgázó válaszában a feladatban megjelölt témáról ír.	1
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A vizsgázó helyesen értelmezi a környezetvédelmi termékdíj fogalmát. Az egyes termékek (főként elektromos és elektronikai berendezések) a működésükkel, az elhasználódásuk után pedig általában hulladékként terhelik vagy veszélyeztetik a környezetet. A törvény célja, hogy a termékek előállítása, forgalmazása, felhasználása során okozott túlzott környezeti terhelések, veszélyeztetések, illetőleg károk megelőzéséhez, enyhítéséhez pénzügyi forrásokat teremtsen, hiszen a termékek ártalmatlanítása hosszan tartó és költséges folyamat. Indokolt, hogy a felhasználó a termékdíj megfizetésével járuljon hozzá a környezeti kár enyhítéséhez. Mivel ez a hozzájárulás nem minden felhasználó számára magától értetődő és nem önkéntes, ezért azt törvénnyel lehet és kell kikényszeríteni. Az felsorolt termék körön kívül a környezetvédelmi termékdíj körébe tartozó egyéb fogyasztási cikkek lehetnek az akkumulátorok, az egyszer használatos csomagolóeszközök, a gumiabroncsok, a reklámhordozó papírok stb.	2

	A vizsgázó megemlíti, hogy a mindenkire kötelező erejű termékdíj bevezetése várhatóan nem megy zökkenőmentesen.	
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A válaszból megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a környezetvédelemmel, a termékdíjjal, és ezek összefüggésével kapcsolatban. Használja a környezeti terhelés, a környezetrombolás, a rekultiváció kifejezéseket.	2
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt. Életszerű példákat hoz. Említ a médiából vagy saját környezetéből megismert példákat is.	1
Összesen		7

4. Fogalmak felismerése**3 pont**

- A) országgyűlés elnöke/házelnök
 B) mentelmi jog
 C) frakcióvezető

*Minden helyes megoldás 1 pont.***5. Önéletrajz****5 pont**

- a) gabor.kiss@freemail.hu
 b) könyvelő
 c) havi zárásokban való részvétel
 d) Money Hungary Kft.
 e) 2005 tavaszi félév Erasmus ösztöndíj, Rotterdam University Hollandia (Rotterdami Egyetem Hollandia)

*Tartalmában minden helyes megfogalmazás elfogadható.**Válaszelemenként 1 pont, összesen 5 pont.***6. Érvelés****4 pont**

Lehetséges érvek az árapályerőmű megépítése mellett:

- Nagy-Britannia nagy mennyiségű, energiaigényének öt százalékát kitevő, olcsó energiához jut.
- Az energiatermelés szén-dioxid kibocsátása nélkül történik.
- A döntéshozók (kormány, ellenzék) támogatják az elképzelést.
- A beruházás százhusz éven át termelne energiát szén-dioxid-kibocsátás nélkül.

Lehetséges érvek az árapályerőmű megépítése ellen:

- A 16 km hosszú duzzasztógát megépítése jelentősen átalakítja a táj arculatát.
- A napi kétszeri, a duzzasztógát által szabályozott vízszintingadozás megváltoztatja a természet által eddig kialakított élőhelyeket, így számtalan állat- és növényfaj életterét veszélyezteti vagy szünteti meg.

- A környék egy része tartósan víz alá kerül, ami csökkentheti a másra (pl. mezőgazdaság) használható terület méretét.
- A duzzasztómű esetleges sérülése hatalmas villámárvízzel fenyeget.
- Magas építési költség.
- Hosszú építkezési idő.

Nem szükséges, hogy a vizsgázó a kérdésben állást is foglaljon!

Minden helytálló érv elfogadható.

Érvcsoportonként három helytálló érvert adható 2 pont, azaz nem lehet az egyik állítás mellett három, a másik állítás mellett egy érvel elérni a 4 pontot. Részpontoszám nem adható.

7. Kiegészítés

3 pont

- vertikális mobilitás
- horizontális mobilitás
- nemzedékek közötti vagy intergenerációs mobilitás

Minden helyes megoldás 1 pont.

8. Grafikon elemzése

5 pont

- felsőfokú 1 pont
- 2001-ben 1 pont
- Lehetséges válaszok: 3 pont
 - 1970 és 1990 között még magas volt azoknak a száma, akik a második világháborút megelőző vagy azt közvetlenül követő időszakban éltek/tanultak, és csak alapfokú végzettséggel rendelkeztek.
 - A technikai fejlődés adott fokán az iparban és a szolgáltató szektorban sok segéd-, és betanított munkásra volt szükség. Az itt dolgozók esetében hiányzott a kényszerítő erő a magasabb végzettség megszerzésére. Ilyen munkakörök voltak például az anyagmozgatás, a szállítás, a szolgáltatás egyes formái.
 - A mezőgazdaság a maihoz képest alacsonyabb fokú gépesítése miatt nagy számban foglalkoztatta az alapfokú végzettségűeket.
 - Sokan politikai okok miatt (numerus clausus) nem jutottak be a középiskolákba, illetve a felsőoktatásba. Az alapfokú végzettségű szülők kevésbé preferálták gyermekük/gyermekük hosszú (hosszabb) tanulási idejét. Abban voltak érdekeltek, hogy mielőbb munkába állítsák őt/őket.
 - A házasságot kötők életkora a mainál jóval fiatalabb volt, így a család eltartása nagyobb erővel követelte meg a korai munkába állást.

a) Minden tartalmában helyes válasz 1 pont.

b) Minden tartalmában helyes válasz 1 pont.

c) Minden helytálló magyarázat elfogadható. Összesen 3 pont adható.

9. Kiválasztás

3 pont

A, C, E,

Minden helyes kiválasztás 1 pont.

II. rész

Gazdasági és pénzügyi ismeretek

1. Adatsorok elemzése

5 pont

a) A központi költségvetés egyenlege negatív, azaz a kiadások meghaladják a bevételeket, így a költségvetés deficitese. 1 pont

b) A költségvetés bevételi forrását általában az adók és járulékok alkotják. Az adók emelésével az állam növelheti a bevételeit, amit a cégek a termékeik és szolgáltatásaik árának növelésével áthárítanak/átháríthatnak a vásárlókra, így az áruk és szolgáltatások iránt csökken(het) a kereslet, ami visszahat/visszahathat a termelésre, ezáltal még a munkanélküliség növekedhet. 1 pont

Minden helytálló válasz elfogadható, de legfeljebb 1 pont adható.

Az adók mérséklésével a bevételek csökkennek, ami növekedésre ösztönzi a gazdaságot és a fogyasztást, ebben az esetben azonban kevesebb marad/maradhat az állami közfeladatok ellátására. 1 pont

Minden helytálló válasz elfogadható, de legfeljebb 1 pont adható.

c) A deficit kezelésére:

- Kibocsáthat állampapírt. 2 pont
- Eladhat aranyat.
- Kibocsáthat kincstárjegyet.

Minden helytálló kiválasztás 1 pontot ér, de legfeljebb 2 pont adható.

Amennyiben a vizsgázó téves állítás(oka)t is aláhúzott, 1 pontot kap. (Akkor is, ha egy helyes állítást húzott alá.)

Amennyiben a vizsgázó az összes állítást megjelölte, a megoldás nem értékelhető, a feladatra 0 pontot kap.

2. Esszé

Szempontok, kompetenciák	A vállalkozások	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	Az elemzés nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	A felelet valóban a vállalkozási formák összehasonlítására fókuszál.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása a szakmai nyelv felhasználásával	A vizsgázó válaszában felhasználhatja a táblázatban szereplő fogalmakat, adatokat. (Ez nem kötelező, hanem lehetőség.) Leírja, hogy az egyéni vállalkozás alapítása és megszüntetése egyszerű, az alapítás költségei minimálisak. Az egyéni vállalkozó független, minden fontos kérdésben egyedül dönt, így gyorsan és rugalmasan tud alkalmazkodni a piaci változásokhoz. A vállalkozás alapításakor a tőke	6

	<p>mértékére nincs kötelező előírás. A működtetés költsége alacsonyabb, mint a gazdasági társaságoknál. A vállalkozónak a vállalkozásának megfelelő szakképesítéssel kell rendelkeznie (ha nincs szakképzett alkalmazottja), a tevékenységet személyesen kell végeznie. Megemlítheti, hogy az egyéni vállalkozás örökölhető.</p> <p>A társas vállalkozás alapítása és megszűnése időigényesebb, bonyolultabb és költségesebb, működtetése nagyobb pénzügyi és gazdálkodási felkészültséget igényel. Az alapításhoz a jogszabály kötelező tőkeminimumot ír elő a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság esetében. Az alapítónak nem szükséges a vállalkozásnak megfelelő képesítéssel rendelkeznie, a feladat elvégzésére szakembereket alkalmazhat. A döntéseket a tulajdonosok hozzák, a tagok között nagyobb a konfliktus lehetősége.</p> <p>A vizsgázó megnevez néhány társas vállalkozási formát, pl.: közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság.</p> <p>Megemlítheti, hogy a forrásban szereplő adatok szerint 2017-ben 2016-hoz képest a társas vállalkozások száma csökkent, míg az egyéni vállalkozásoké nőtt.</p>	
Önálló vélemény megfogalmazása	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt.	1
Összesen		10
Összesen/2		5

3. Kiválasztás**3 pont**

- a) B
- b) A
- c) A

*Minden helyes válasz 1 pont.***4. Kiegészítés****2 pont**

- a) D
- b) D

*Minden helyes válasz 1 pont.***5. Esettanulmány**

Szemponatok, kompetenciák	A fogyasztóvédelem	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	Az elemzés nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	A vizsgázó valóban a fogyasztóvédelemről ír.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő	A fogyasztóvédelem feladata annak biztosítása, hogy vásárláskor vagy a szolgáltatás igénybevételekor a vásárló	6

összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása a szakmai nyelv felhasználásával	<p>(fogyasztó) tudatos döntést hozhasson, és ehhez teljes körű információt kapjon. Tevékenysége kiterjed az anyagi érdek, a testi épség, az egészség, illetve a biztonság megővésére. Ebben a tekintetben védi a fogyasztót, de olykor védheti a termelőt is.</p> <p>Az elálláshoz való jog azt jelenti, hogy a vásárló (megrendelő) a teljesítés megkezdése előtt a szerződéstől indoklás nélkül bármikor elállhat, ezt követően pedig a teljesítésig a szerződést felmondhatja. Az elállási jog nem vonatkozik automatikusan minden áruféleségre. Ilyenek például a vevő egyedi igényei szerint megrendelésre előállított termékek (méretre szabott öltöny stb.), a meghatározott időpontra vagy időszakra lefoglalt vagy megvásárolt szolgáltatás (koncertjegy, szállodafoglalás, repülő- és vonatjegy stb.), ami a kereskedőnek nem teszi lehetővé, hogy ugyanazt a terméket, szolgáltatást másnak is értékesítse, emiatt veszteséget szenvedne el.</p> <p>A fogyasztó és a kereskedő (termelő) közötti vitás esetek megoldásában segíthet a Fogyasztóvédelmi Hatóság vagy a békéltető testületek.</p>	
Önálló vélemény megfogalmazása	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt.	1
Összesen		10
Összesen/2		5